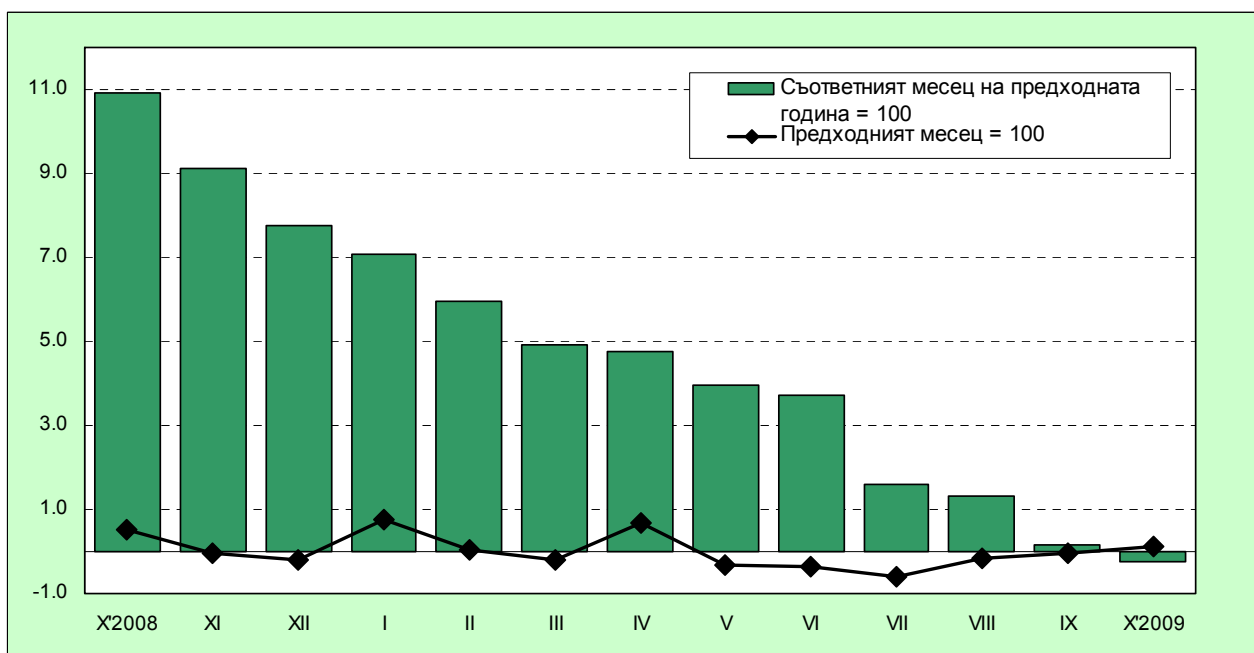

ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА ОКТОМВРИ 2009 ГОДИНА

Индексът на потребителските цени (ИПЦ) за октомври 2009 г. спрямо септември 2009 г. е **100.1%**, т.е. месечната инфлация е **0.1%**. Инфлацията от началото на годината (октомври 2009 г. спрямо декември 2008 г.) е **0.0%**, а годишната инфлация за октомври 2009 г. спрямо октомври 2008 г. е **минус 0.3%** (табл. 1).

Средногодишната инфлация за периода ноември 2008 - октомври 2009 г. спрямо периода ноември 2007 - октомври 2008 г. е **4.1%**.

През октомври 2009 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - намаление с **0.2%**;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - цените остават на равнището от миналия месец;
- облекло и обувки - увеличение с **2.2%**;
- жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с **0.1%**;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома – намаление с **0.1%**;
- здравеопазване - увеличение с **0.5%**;
- транспорт - намаление с **0.1%**;
- съобщения - цените остават на равнището от миналия месец;
- свободно време, развлечения и културен отдих - увеличение с **0.4%**;
- образование - увеличение с **1.8%**;
- ресторанти и хотели - увеличение с **0.6%**;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с **0.2%**.

През октомври 2009 г. са се намалили цените на следните хранителни продукти: ориз - с 1.3%, хляб - с 0.4%, брашно и други зърнени продукти - с 0.1%, макаронени изделия - с 0.4%, свинско месо - с 1.3%, птиче месо - с 1.3%, пресни млека - с 0.2%, кисели млека - с 0.2%, растителни масла - с 2.4%, маргарин - с 0.3%, пипер-всички видове - с 3.1%, моркови - с 5.1%, зрял боб - с 0.7%, леща - с 0.5%, ябълки - с 11.3%, цитрусови и южни плодове - с 6.5%, грозде - с 2.9%, зеле - със 7.8%, картофи - с 3.9%, газирани напитки - с 1.3% и някои други.

През месеца са се увеличили цените на: месо от едър рогат добитък с 0.2%, риба и рибни продукти - с 0.4%, яйца - с 3.0%, млечни масла - с 0.8%, кашкавал - с 0.4%, домати - с 10.2%, краставици - с 22.2%, зрял чесън - с 2.0%, гъби - с 2.9%, захарни изделия (нешоколадови) - с 0.3%, бира - с 0.3% и други.

В групите на нехранителните стоки и услугите през октомври намаление е регистрирано при: стоки и услуги за поддържане на домакинството - с 0.4%, книги - с 0.2%, автомобилен бензин А95Н - с 1.5%, автомобилен бензин А98Н - с 1.5%, телевизионни приемници и антени - с 0.3% и други.

Увеличили са се цените на следните групи нехранителни стоки и услуги: облекло - с 1.5%, обувки - с 3.8%, дизелово гориво - с 0.2%, газ пропан-бутан за ЛТС - с 3.1 %, течни и газообразни горива за битови нужди - с по 0.5%, твърди горива - с 0.1%, текущ ремонт и поддържане на жилище - с 0.2%, бойлери - с 0.4%, поддръжка и ремонт на ЛТС - с 0.6%, хладилници и фризери - с 0.4%, услуги в ресторанти, кафенета и други - с 0.7%, перални и съдомиялни машини - с 0.8%, вътрешноселищен обществен транспорт - с 0.3%, комплексни услуги за почивка и туристически пътувания - с 1.1%, бръснаро-фризьорски услуги - с 0.3%, хигиенни материали - с 0.7%. През месеца са увеличени цените на лекарствата и другите фармацевтични продукти - с 0.6%, както и цените на лекарските и стоматологичните услуги съответно - с 0.1% и 0.5%.

Хармонизираният индекс на потребителските цени (ХИПЦ) за октомври 2009 г. спрямо септември 2009 г. е **100.2%**, т.е. месечната инфлация е **0.2%**. Инфлацията от началото на годината (октомври 2009 г. спрямо декември 2008 г.) е **1.1%**, а годишната инфлация за октомври 2009 г. спрямо октомври 2008 г. е **0.3%** (табл. 2).

Средногодишната инфлация за периода ноември 2008 - октомври 2009 г. спрямо периода ноември 2007 - октомври 2008 г. е **3.6%**.

Според ХИПЦ през октомври 2009 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - намаление с **0.2%**;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - цените остават на равнището от миналия месец;
- облекло и обувки - увеличение с **2.3%**;
- жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива - цените остават на равнището от миналия месец;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - цените остават на равнището от миналия месец;
- здравеопазване - увеличение с **0.4%**;
- транспорт - намаление с **0.1%**;
- съобщения - цените остават на равнището от миналия месец;
- свободно време, развлечение и културен отдих - увеличение с **0.5%**;
- образование - увеличение с **1.9%**;
- ресторанти и хотели - увеличение с **0.5%**;
- разнообразни стоки и услуги - цените остават на равнището от миналия месец.

Индексът на цените за малката по състав кошница за октомври 2009 г. спрямо септември 2009 г. е **100.1%**, а от началото на годината (октомври 2009 г. спрямо декември 2008 г.) е **96.5%** (табл. 3).

През октомври цените на стоките и услугите от малката кошница за най-бедните 20% домакинства са се променили спрямо септември, както следва:

- хранителни продукти - намаление с **0.2%**;
- нехранителни стоки - увеличение с **0.9%**;
- услуги - цените остават на равнището от миналия месец.

Методологични бележки

Индексът на потребителските цени (ИПЦ) е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизираният индекс на потребителските цени (ХИПЦ) е сравнима мярка на инфлацията на страните от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към Еврзоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 3$.

Индексът на цените за малката по състав кошница е измерител на средното относително изменение на цените на 100 социално полезни и жизнено необходими стоки и услуги. Теглатата за изчисляване на този индекс представляват относителните дялове на паричните разходи на най-нискодоходните 20% домакинства. Източник на информацията за теглата е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. Този индекс в година t се изчислява с тегла от година $t - 1$.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на **месечната инфлация**.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на **годишната инфлация**.

Индексите на потребителските цени с **натрупване от началото на годината** измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерители на **натрупаната инфлация от началото на годината**. В месец декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменението на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на **средногодишната инфлация**.

Приложения

Таблица 1

Индекси на потребителските цени за октомври 2009 година

(Проценти)

Потребителски групи	2008 - тегла - %	X.2009		
		предходният месец = 100	при база XII.2008	съответният месец от предходната година = 100
00 Общо	100.000	100.1	100.0	99.7
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	35.812	99.8	95.3	95.3
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	5.204	100.0	117.9	118.4
03 Облекло и обувки	4.198	102.2	99.4	100.5
04 Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	16.406	100.1	98.5	99.5
05 Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности, и обичайно поддържане на дома	4.515	99.9	101.6	102.8
06 Здравеопазване	5.789	100.5	105.2	105.9
07 Транспорт	8.529	99.9	102.0	95.1
08 Съобщения	5.393	100.0	99.3	94.0
09 Свободно време, развлечения и културен отдих	4.030	100.4	99.9	103.9
10 Образование	0.435	101.8	108.8	109.0
11 Ресторанти и хотели	5.754	100.6	103.7	105.1
12 Разнообразни стоки и услуги	3.936	100.2	106.3	107.6
Общо				
Хранителни	37.218	99.8	95.6	95.6
Нехранителни	32.224	100.4	104.1	102.8
Обществено хранене	5.328	100.6	104.2	105.7
Услуги	25.230	100.1	100.4	100.5

Таблица 2

Хармонизирани индекси на потребителските цени за октомври 2009 година

(Проценти)

Потребителски групи	2006 - тегла - %	X.2009			
		2005 = 100	предходният месец = 100	при база XII.2008	съответният месец от предходната година = 100
00 Общо	1000.000	132.70	100.2	101.1	100.3
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	230.530	134.45	99.8	95.4	95.4
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	43.745	209.52	100.0	116.3	116.9
03 Облекло и обувки	39.083	129.36	102.3	100.1	101.1
04 Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	99.618	129.69	100.0	99.6	100.8
05 Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома	52.324	116.38	100.0	101.8	102.8
06 Здравеопазване	49.155	125.63	100.4	105.8	106.4
07 Транспорт	185.670	125.97	99.9	101.6	94.9
08 Съобщения	55.537	94.66	100.0	99.0	94.1
09 Свободно време, развлечения и културен отдих	57.542	113.72	100.5	99.7	104.1
10 Образование	10.011	157.93	101.9	109.3	109.5
11 Ресторанти и хотели	137.767	154.49	100.5	103.2	104.5
12 Разнообразни стоки и услуги	39.018	146.56	100.0	109.2	111.4

Таблица 3

**Верижни индекси на цените за малката кошница от 100 социално полезни и
жизнено необходими стоки и услуги на най-нискодоходните 20%
домакинства за октомври 2009 година**

Потребителски групи	2008 - тегла - %	(Проценти)	
		X.2009 предходният месец = 100	
Общо	100.000	100.1	
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	60.428	99.8	
Облекло и обувки	3.037	102.4	
Жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива	19.952	100.1	
Жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома	2.198	99.3	
Здравеопазване	5.970	101.5	
Транспорт	1.777	100.1	
Съобщения	2.722	100.0	
Свободно време, развлечения и културен отдих	0.581	100.1	
Разнообразни стоки и услуги	3.335	100.6	
Общо			
Хранителни	60.428	99.8	
Нехранителни	19.651	100.9	
Услуги	19.921	100.0	